

Gemeenteraad (Het Debat en Het Besluit) GHG

Raadsvoorstel

Vergadering van 24 juni 2021
Gemeente Hardinxveld-
Giessendam - Hardinxveld-
Giessendam
Auteur: Saskia Roomer
gslc.roomer@hardinxveld-
giessendam.nl

Vaststelling onderzoeksrapport IPR Normag inzake Riveer

Voorgesteld besluit

1. In de perspectiefnota voor het begrotingsjaar 2023 de bijdrage in de exploitatiebijdrage structureel te verhogen naar € 78.000 per jaar.
2. Bij het opstellen van de begroting rekening te houden met een eigen bijdrage van 20% (ter hoogte van maximaal € 25.000) voor het aanpassen van de steiger.

Inhoud

Inleiding

Bij besluit van 26 januari 2021 hebben de drie gemeenten de intergemeentelijke ambtelijke werkgroep aanbesteding veerboten de opdracht gegeven om:

1. buiten èn binnen de gemeenten naar extra financiering te zoeken ten behoeve van het slagen van de aanbesteding van de veerboten;
2. te onderzoeken onder welke voorwaarden mogelijke extra financiering binnen de gemeenten kansrijk is. Daarin zijn begrepen het:
 1. voor de drie gemeenten transparant maken van de huidige taakuitoefening, exploitatie en aansturing/governance van Riveer;
 2. transparant maken van alternatieven die bij de aanbesteding zijn overwogen, evenals het uitwerken van verschillende scenario's bij aanbesteding voor de verdeling van financiering, risico's, zeggenschap, commitment en aansturing/governance van (een deel van) de taakuitoefening van Riveer;
3. t.a.v. het bovenstaande *vóór dinsdag 20 april* voor de colleges een integraal kansrijk voorstel, eventueel met meerdere scenario's ('stip op de horizon'), te formuleren dat (indien gewenst en voor zover vereist in beslotenheid) ook ter consultatie met de verschillende gemeenteraden kan worden gedeeld. Dit zodat besluitvorming in de gemeenteraden van genoemde gemeenten kan plaatsvinden uiterlijk medio 2021 bij vaststelling van de perspectiefnota (of anders genoemd kaderstellend document voor de gemeentebegrotingen van 2022);
4. na de onder 3 genoemde besluitvorming van medio 2021 ('stip op de horizon') *vóór 24 augustus* nadere besluitvorming voor te bereiden ter implementatie van het besluit. Dit zodat deze nadere besluitvorming in de gemeenteraden kan plaatsvinden uiterlijk november 2021 bij vaststelling van de gemeentebegrotingen van 2022.

Er is opdracht voor onderzoek en advies verstrekt aan IPR-Normag voor de beantwoording van de hierboven gestelde vragen. In het rapport "**Onderzoek veerverbindingen over de Boven Merwede**" van 20 april 2021 worden deze antwoorden gegeven.

IPR-Normag heeft in de rapportage naar aanleiding van het onderzoek een advies opgenomen om de ontstane situatie in de aanbesteding en exploitatie van de Veerdiensten opgenomen. Dit advies is besproken in de Stuurgroep Toekomst Veerdienst van 8 april en 22 april 2021.

Op basis van het rapport wordt het in de beslispunten geformuleerde compromis ter besluitvorming voorgelegd. Deze oplossing biedt voordelen voor alle oevergemeenten.

- Voor Gorinchem: een oplossing voor de financiering, meer commitment (incl. afspraken over kapitaalsrisico).
- Voor Altena: meer invloed en zeggenschap, een duidelijk en zwaar evaluatiemoment na 3 jaar en het voorkomen van een zware frictiekostenregeling.
- Voor Hardinxveld-Giessendam: het continueren van de lijnen zonder een grotere financiële bijdrage of een financiering, meer invloed en zeggenschap, bescherming tegen beëindiging van een lijn én een aftopping van de maximale frictiekosten op kapitaal.

De gevonden oplossing voor het financieringsvraagstuk maakt het mogelijk om de aanbesteding te gunnen. Op de lange termijn betekent dit een lagere exploitatiebijdrage dan bij het doorvaren met dieselschepen. Daarnaast wordt met de inzet van elektrisch aangedreven schepen een belangrijke bijdrage geleverd aan de reductie van CO₂-uitstoot. Tot slot is gunning goed voor de lokale economie, omdat een regionaal bedrijf de schepen gaat bouwen.

Beoogd effect

Continuering van de veerdienst en gunning van de aanbesteding.

Argumenten

1.1 Met elektrisch varen verandert de hoogte van de exploitatiebijdrage

In het raadsvoorstel van december 2019 is al aangekondigd dat de exploitatiebijdrage met ingang van 2023 opnieuw moet worden vastgesteld. Structureel staat er € 59.500 in de begroting. Tot en met 2022 is deze bijdrage verhoogd zodat de exploitatie met dieselschepen doorgezet kan worden. Met elektrisch varen wordt ten opzichte van het varen met dieselschepen een voordeel behaald van €15.000 structureel per jaar. In de perspectiefnota voor het begrotingsjaar zal de bijdrage aan de veerdienst structureel worden verhoogd naar € 78.000 per jaar. Voor meer informatie verwijs ik naar de financiële informatie in deze nota.

2.1 De provinciale subsidie voor aanpassing van de steigers dekt maximaal 80% van de investeringskosten.

Dit is onlangs aan het licht gekomen. De stukken voor de perspectiefnota waren toen al gereed en de gemeentelijke bijdrage kon niet meer worden toegevoegd. In de begroting voor 2022 zal de gemeentelijke bijdrage voor het aanpassen van de steiger worden opgenomen. Per aan te passen steiger kan maximaal € 100.000 aan subsidie worden aangevraagd. Met een dekkingspercentage van 80% betekent dit een maximale investering van € 125.000. De eigen bijdrage van de gemeente bedraagt derhalve maximaal € 25.000.

5.1 De verhouding in de financiële bijdrage wijzigt niet.

Hardinxveld-Giessendam investeert niet in een schip en wordt geen eigenaar van de veerdienst. Dit was voor de gemeente een zwaarwegend punt in de onderhandelingen. Gelet op het ondergeschikte belang van de gemeente (wij hebben maar 1 oeververbinding binnen de veerdienst) blijft de gemeentelijke bijdrage in de exploitatiebijdrage 10% van het totaal. De verhouding 45-45-10 blijft in stand.

5.2 De aanpassingen in de SOK maken de onderlinge verhoudingen, het commitment en de zeggenschap duidelijker

Looptijd SOK van 10 naar 15 jaar

De SOK heeft nu een looptijd van 10 jaar. Doordat een investering wordt gedaan die een afschrijftermijn heeft van 50 jaar, heeft de gemeente Gorinchem behoefte aan een langere (eerste) termijn waarin de gemeenten zich verbinden aan Riveer. De intentie is om de veerverbinding voor lange termijn in stand te houden. Daarom is het niet risicovol om voor 15 jaar een samenwerking aan te gaan. Bovendien sluit de termijn voor 15 jaar beter aan bij de openbaar-vervoer-concessie en de concessie voor de Waterbus. Deze hebben ook een looptijd die langer is dan 10 jaar.

Friciekostenregeling

Met de aanschaf van de schepen is een groot geldbedrag gemoeid. Door een frictiekostenregeling af te spreken, dragen de drie oevergemeenten een deel van het kapitaalsrisico, mocht het in de toekomst zo ver komen dat de samenwerking wordt beëindigd. Het risico ligt daarbij niet volledig bij de gemeente Gorinchem.

Kanttekeningen

5.1 De frictiekostenregeling betekent extra kosten bij beëindiging van de veerdienst.

De frictiekostenregeling is alleen van toepassing op de kapitaalslast. Het is tevens een drempel voor de gemeenten om de samenwerking te beëindigen. Als er 1 gemeente uit de samenwerking stapt, hebben de twee resterende gemeenten een probleem. Met de frictiekostenregeling wordt beschreven hoe met de kapitaalslast wordt omgegaan.

5.2 De frictiekosten zijn begrensd

De frictiekosten zijn begrensd tot maximaal twee keer de jaarbijdrage van een gemeente. Dit beschermt met name onze gemeente. Mocht de gemeente Hardinxveld-Giessendam in de toekomst besluiten om uit de samenwerking te stappen, dan zijn de frictiekosten nooit hoger dan twee keer de jaarbijdrage aan het exploitatietekort. Het financiële risico voor de gemeente is daarmee beperkt. Wij kunnen nooit de volledige frictiekosten voor onze rekening krijgen.

Financiële informatie

Exploitatiebijdrage

Tot en met 2022 is de bijdrage aan Riveer, gebaseerd op het varen met dieselschepen, in de begroting gedekt. Vanaf 2023 worden de elektrisch aangedreven schepen in de vaart genomen. Dit betekent een besparing in de exploitatielast ten opzichte van het varen met dieselschepen van € 15.000 per jaar.

De jaarlijkse bijdrage aan Riveer wordt vanaf 2023 € 78.000.

In het raadsvoorstel van december 2019 is al aangekondigd dat met ingang van 2023 de bijdrage voor Riveer, zoals die vast in de begroting staat (te weten € 59.500) structureel moet worden verhoogd. In het raadsvoorstel van 19 december 2019 werd nog uitgegaan van een verhoging naar € 72.510. Doordat de aanbesteding hoger uitvalt, wordt dit bedrag hoger, namelijk € 78.000.

In de perspectiefnota voor de begroting 2023 zullen wij dit als structurele verhoging opnemen.

Aanpassen steiger

Kort geleden is duidelijk geworden dat de subsidie voor aanpassing van de steiger niet 100% van de kosten dekt, maar slechts 80%. De investering van €100.000 staat in de meerjarenraming, inclusief een dekking voor dit bedrag. Nu blijkt dat € 100.000 slechts 80% van de kosten dekt, betekent dit dat de investering maximaal € 125.000 bedraagt. In de begroting 2022 zal het verschil van maximaal € 25.000 als investering worden opgenomen.

Communicatie

Te zijner tijd wordt hierover aandacht besteed in de pers.

Vervolg

Na besluitvorming in raad en college wordt de samenwerkingsovereenkomst verder uitgewerkt. Het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst is een bevoegdheid van het college.

Ook zal na besluitvorming in de raden van Gorinchem en Altena over de investeringsbijdrage aan de schepen, de aanbesteding worden gegund.

Openbaar

Ja

Bijlagen

1. 101260 Rapportage Financiering Riveer 20210420 def.pdf